KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 20.9.2019 r.
COM(2019) 432 final

2019/0204 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie stanowiska, jakie ma być zajęte w imieniu Unii Europejskiej w ramach Komitetu Stowarzyszenia utworzonego na mocy Układu eurośródziemnomorskiego ustanawiającego stowarzyszenie między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Królestwem Marokańskim, z drugiej strony, odnośnie do wymiany informacji w celu oceny wpływu porozumienia w formie wymiany listów zmieniającego ten układ

UZASADNIENIE

1. PRZEDMIOT WNIOSKU

Niniejszy wniosek dotyczy decyzji w sprawie stanowiska, jakie ma zostać zajęte w imieniu Unii w ramach Komitetu Stowarzyszenia utworzonego na mocy układu eurośródziemnomorskiego ustanawiającego stowarzyszenie między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Królestwem Marokańskim, z drugiej strony[1], w związku z planowanym przyjęciem decyzji w sprawie wymiany informacji z Marokiem mającej na celu dokonanie oceny wpływu porozumienia w formie wymiany listów z dnia 25 października 2018 r. zmieniającego ten układ[2].

2. KONTEKST WNIOSKU

2.1. Układ o stowarzyszeniu UE–Maroko

Układ eurośródziemnomorski ustanawiający stowarzyszenie między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Królestwem Marokańskim, z drugiej strony (zwany dalej „układem o stowarzyszeniu”), ustanowił strefę wolnego handlu między Unią Europejską a Marokiem na podstawie wzajemnej liberalizacji ceł w odniesieniu do wymiany handlowej w sektorach przemysłu, rolnictwa i rybołówstwa. Układ ustanowił strefę wolnego handlu, która gwarantuje Maroku bardzo szeroki preferencyjny dostęp do rynku UE. Układ wszedł w życie dnia 1 marca 2000 r.

Decyzją (UE) 2019/217 z dnia 28 stycznia 2019 r.[3] Rada wyraziła zgodę na zawarcie porozumienia w formie wymiany listów między Unią Europejską a Królestwem Marokańskim dotyczącego zmiany protokołów nr 1 i 4 do układu eurośródziemnomorskiego ustanawiającego stowarzyszenie między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Królestwem Marokańskim, z drugiej strony, mając na celu rozszerzenie preferencji taryfowych przewidzianych w układzie o stowarzyszeniu na produkty pochodzące z Sahary Zachodniej.

2.2. Komitet Stowarzyszenia UE–Maroko

Komitet Stowarzyszenia UE–Maroko jest organem utworzonym na mocy układu o stowarzyszeniu odpowiedzialnym za wdrażanie układu. Posiada również uprawnienia decyzyjne w zakresie wykonywania postanowień układu. Komitet Stowarzyszenia przyjmuje decyzje na zasadzie porozumienia stron. Między posiedzeniami może on, jeżeli obie Strony wyrażą na to zgodę, podejmować decyzje w drodze procedury pisemnej.

2.3. Planowany akt Komitetu Stowarzyszenia UE–Maroko

Komitet Stowarzyszenia UE–Maroko ma przyjąć decyzję w sprawie zasad oceny wpływu porozumienia zatwierdzonego przez Radę w dniu 28 stycznia 2019 r., w szczególności w odniesieniu do zrównoważonego rozwoju, zwłaszcza w odniesieniu do korzyści dla odnośnej ludności, oraz w zakresie eksploatacji zasobów naturalnych Sahary Zachodniej („planowany akt”). Przyjęcie decyzji musi nastąpić nie później niż dwa miesiące po wejściu w życie tego porozumienia.

Celem planowanego aktu jest określenie zasad wymiany informacji między Stronami w celu umożliwienia oceny wpływu rozszerzenia preferencji taryfowych przewidzianych w układzie o stowarzyszeniu na produkty z Sahary Zachodniej.

---

1 Dz.U. L 70 z 18.3.2000, s. 2.
2 Dz.U. L 34 z 6.2.2019, s. 4.
3 Dz.U. L 34 z 6.2.2019, s. 1.

Planowany akt stanie się wiążący dla stron zgodnie z art. 83 ust. 2 układu, który stanowi, że: „Decyzje podejmowane są w drodze porozumienia między Stronami i są wiążące dla Stron, które zobowiązane są do podjęcia środków niezbędnych do ich realizacji”.

3. STANOWISKO, JAKIE NALEŻY ZAJĄĆ W IMIENIU UNII

Od czasu wejścia w życie układu o stowarzyszeniu przewidziane w nim preferencje handlowe były de facto stosowane wobec produktów pochodzących z Sahary Zachodniej, które jest terytorium niesamodzielnym. W wyroku wydanym dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie C-104/16 P[4] Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej uznał, że układ o stowarzyszeniu zawarty między Unią a Marokiem nie ma zastosowania do Sahary Zachodniej.

W związku z tym nie można było kontynuować praktyki de facto polegającej na stosowaniu preferencji handlowych przewidzianych w układzie o stowarzyszeniu i protokołach do tego układu do produktów pochodzących z Sahary Zachodniej. Umowy dwustronne między Unią Europejską a Marokiem mogą jednak zostać rozszerzone na Saharę Zachodnią w określonych okolicznościach, pod warunkiem że istnieje odpowiednia podstawa prawna.

Dnia 29 maja 2017 r. Rada upoważniła Komisję do rozpoczęcia negocjacji w celu ustanowienia podstawy prawnej przyznania preferencji produktom pochodzącym z Sahary Zachodniej i przyjęła wytyczne negocjacyjne. Dwie rundy negocjacji odbyły się w 2017 r. W dniu 31 stycznia 2018 r. główni negocjatorzy parafowali projekt porozumienia. Strony podpisały porozumienie w dniu 25 października 2018 r. W dniu 28 stycznia 2019 r. Rada, po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego, przyjęła decyzję w sprawie zawarcia porozumienia w formie wymiany listów między Unią Europejską a Królestwem Marokańskim dotyczącego zmiany protokołów nr 1 i 4 do układu eurośródziemnomorskiego ustanawiającego stowarzyszenie między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Królestwem Marokańskim, z drugiej strony, zapewniając tym samym podstawę prawną dla przyznania tych samych preferencji taryfowych produktom z Sahary Zachodniej co produktom z Maroka.

Zmiana odpowiednich protokołów do układu o stowarzyszeniu umożliwia również przyznawanie preferencji taryfowych Unii w oparciu o ocenę korzyści dla lokalnej ludności i poszanowania praw człowieka.

Zgodnie z wnioskiem Rady zawartym w wytycznych negocjacyjnych przyjętych w dniu 29 maja 2017 r. służby Komisji oceniły potencjalny wpływ porozumienia na zrównoważony rozwój, w szczególności w odniesieniu do korzyści dla odnośnej ludności oraz eksploatacji zasobów naturalnych Sahary Zachodniej (zwanej dalej „odnośnymi terytoriami”). Ocena ta dotyczy w szczególności przepływów handlowych z Sahary Zachodniej, a zwłaszcza produktów rybołówstwa, produktów rolnych i fosforanów. Opiera się ona na analizie dostępnych danych dotyczących przeszłości, ale również na prognozach. Z oceny tej wynika, że przyznanie preferencji taryfowych przewidzianych w układzie o stowarzyszeniu UE–Maroko miało pozytywny wpływ dla odnośnej ludności, przy czym wpływ ten powinien zostać utrzymany, a nawet potencjalnie zwiększony w przyszłości. Ocena wpływu została zawarta w sprawozdaniu z dnia 11 czerwca 2018 r.[5], przygotowanym przez służby Komisji

[4] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2016 r., Rada/Front Polisario, C-104/16 P, ECLI:EU:C:2016:973.

[5] Dokument roboczy służb Komisji (SWD (2018) 346 final) towarzyszący wnioskowi dotyczącemu decyzji Rady w sprawie zawarcia Porozumienia w formie wymiany listów między Unią Europejską a Królestwem Marokańskim dotyczącego zmiany protokołów nr 1 i 4 do Układu

we współpracy z Europejską Służbą Działań Zewnętrznych (ESDZ), dotyczącym korzyści dla ludności Sahary Zachodniej wynikających z rozszerzenia preferencji taryfowych na produkty pochodzące z Sahary Zachodniej, oraz konsultacji z tą ludnością.

W celu zapewnienia monitorowania skutków porozumienia dla odnośnej ludności i eksploatacji zasobów naturalnych odnośnych terytoriów w porozumieniu przewidziano wyraźnie odpowiednie ramy i odpowiednią procedurę umożliwiające stronom ocenę wpływu porozumienia podczas jego wdrażania – za pośrednictwem regularnych wymian informacji. Unia Europejska i Maroko uzgodniły, że wzajemna wymiana informacji w ramach Komitetu Stowarzyszenia utworzonego na mocy układu o stowarzyszeniu UE–Maroko będzie miała miejsce co najmniej raz w roku. Celem niniejszego wniosku jest właśnie określenie szczegółowych zasad tej oceny przewidzianej w porozumieniu w celu ich przyjęcia przez Komitet Stowarzyszenia.

Przedmiot wymiany informacji odpowiada przedmiotowi sprawozdania służb Komisji i ESDZ, o którym mowa powyżej.

Jeśli chodzi o wpływ na gospodarkę odnośnego terytorium, dostępne dotychczas informacje dotyczą głównie rolnictwa i rybołówstwa, jednak preferencje dotyczą wszystkich produktów; dane podlegające wymianie mogą zatem ulec zmianie w zależności od rozwoju działalności gospodarczej w Saharze Zachodniej. Ponadto wymiana ta nie skupia się wyłącznie na aspektach gospodarczych (korzyściach w ścisłym znaczeniu), ale musi umożliwiać szerszą ocenę, w tym obejmować takie aspekty jak zrównoważony rozwój i wpływ na eksploatację zasobów naturalnych.

Oprócz wymiany informacji przewidzianej w porozumieniu Maroko zgodziło się ustanowić mechanizm gromadzenia danych statystycznych dotyczących wywozu do UE produktów pochodzących z Sahary Zachodniej, które będą udostępniane co miesiąc Komisji i organom celnym państw członkowskich.

Ponadto słowo „wzajemnie” zawarte w porozumieniu z dnia 25 października 2018 r. podkreśla, że wymiana informacji nie jest jednostronna. Maroko będzie więc mogło zwrócić się do Unii Europejskiej z wnioskiem o przekazanie, w oparciu o istniejące systemy informatyczne, informacji na temat produkcji i wymiany handlowej niektórych kategorii produktów będących przedmiotem zainteresowania Maroka.

Niniejszy wniosek jest zgodny z aktualną polityką handlową. Wniosek jest również zgodny z ogólnymi celami europejskiej polityki sąsiedztwa i z ogólną polityką Unii wobec Maroka, której celem jest wzmocnienie uprzywilejowanego partnerstwa z tym państwem, bez przesądzania o wynikach procedury prowadzonej przez Organizację Narodów Zjednoczonych w odniesieniu do Sahary Zachodniej.

---

eurośródziemnomorskiego ustanawiającego stowarzyszenie między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Królestwem Marokańskim, z drugiej strony (COM (2018) 481 final).

4. PODSTAWA PRAWNA

4.1. Proceduralna podstawa prawna

4.1.1. Zasady

Art. 218 ust. 9 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) przewiduje decyzje ustalające „stanowiska, które mają być zajęte w imieniu Unii w ramach organu utworzonego przez umowę, gdy organ ten ma przyjąć akty mające skutki prawne, z wyjątkiem aktów uzupełniających lub zmieniających ramy instytucjonalne umowy”.

Pojęcie „akty mające skutki prawne” obejmuje akty, które mają skutki prawne na mocy przepisów prawa międzynarodowego dotyczących danego organu. Obejmuje ono ponadto instrumenty, które nie są wiążące na mocy prawa międzynarodowego, ale mogą „w sposób decydujący wywrzeć wpływ na treść przepisów przyjętych przez prawodawcę Unii”[6].

4.1.2. Zastosowanie w niniejszej sprawie

Komitet Stowarzyszenia UE-Maroko jest organem utworzonym na mocy umowy, w tym przypadku Układu eurośródziemnomorskiego ustanawiającego stowarzyszenie między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Królestwem Marokańskim, z drugiej strony.

Akt, który Komitet Stowarzyszenia ma przyjąć, jest aktem mającym skutki prawne. Planowany akt będzie wiążący na mocy prawa międzynarodowego zgodnie z art. 83 układu.

Planowany akt nie uzupełnia ani nie zmienia ram instytucjonalnych układu.

W związku tym proceduralną podstawą prawną proponowanej decyzji jest art. 218 ust. 9 TFUE.

4.2. Materialna podstawa prawna

4.2.1. Zasady

Materialna podstawa prawna decyzji przyjętej na mocy art. 218 ust. 9 TFUE jest uzależniona głównie od celu i treści planowanego aktu, którego dotyczy stanowisko, jakie ma być zajęte w imieniu Unii. Jeżeli planowany akt ma dwojaki cel lub dwa elementy składowe, a jeden z tych celów lub elementów da się określić jako główny, zaś drugi ma jedynie charakter pomocniczy, decyzja przyjęta na mocy art. 218 ust. 9 TFUE musi mieć jedną materialną podstawę prawną, tj. podstawę, której wymaga główny lub dominujący cel lub element składowy.

4.2.2. Zastosowanie w niniejszej sprawie

Główny cel i treść planowanego aktu odnoszą się do wspólnej polityki handlowej.

Materialną podstawą prawną proponowanej decyzji jest zatem art. 207 ust. 3 oraz ust. 4 akapit pierwszy TFUE.

4.3. Podsumowanie

Podstawą prawną proponowanej decyzji powinien być art. 207 ust. 4 akapit pierwszy TFUE w związku z art. 218 ust. 9 TFUE.

[6] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 7 października 2014 r. w sprawie C-399/12 Niemcy przeciwko Radzie (OIV), ECLI:EU:C 2014:2258, pkt 61–64.

5. PUBLIKACJA PLANOWANEGO AKTU

Ponieważ decyzja Komitetu Stowarzyszenia uzupełni regulamin wewnętrzny Komitetu Stowarzyszenia, po przyjęciu należy go opublikować w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

2019/0204 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie stanowiska, jakie ma być zajęte w imieniu Unii Europejskiej w ramach Komitetu Stowarzyszenia utworzonego na mocy Układu eurośródziemnomorskiego ustanawiającego stowarzyszenie między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Królestwem Marokańskim, z drugiej strony, odnośnie do wymiany informacji w celu oceny wpływu porozumienia w formie wymiany listów zmieniającego ten układ

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 207 ust. 3 oraz ust. 4 akapit pierwszy, w związku z art. 218 ust. 9,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje,

(1) Układ eurośródziemnomorski ustanawiający stowarzyszenie między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Królestwem Marokańskim, z drugiej strony (zwany dalej „układem o stowarzyszeniu”) został zawarty w imieniu Unii na mocy decyzji Rady i Komisji 2000/204/WE, EWWiS[7] z dnia 24 stycznia 2000 r. i wszedł w życie w dniu 1 marca 2000 r.

(2) Decyzją (UE) 2019/217 z dnia 28 stycznia 2019 r. Rada wyraziła zgodę na zawarcie porozumienia w formie wymiany listów między Unią Europejską a Królestwem Marokańskim dotyczącego zmiany protokołów nr 1 i 4 do układu o stowarzyszeniu („zmiana protokołów nr 1 i 4”)[8], mając na celu rozszerzenie preferencji taryfowych przewidzianych w układzie o stowarzyszeniu na produkty pochodzące z Sahary Zachodniej.

(3) Zgodnie z art. 81 układu o stowarzyszeniu ustanowiono Komitet Stowarzyszenia, który jest odpowiedzialny za wykonywanie postanowień układu. Zgodnie z art. 83 układu Komitet Stowarzyszenia jest uprawniony do podejmowania decyzji w sprawie wykonywania postanowień układu, jak również w dziedzinach, w których Rada Stowarzyszenia przekazała mu swoje uprawnienia.

(4) Komitet Stowarzyszenia, w terminie dwóch miesięcy od wejścia w życie zmiany protokołów 1 i 4, musi przyjąć decyzję w sprawie zasad dotyczących oceny wpływu porozumienia, w szczególności w odniesieniu do zrównoważonego rozwoju, zwłaszcza w odniesieniu do korzyści dla odnośnej ludności oraz eksploatacji zasobów naturalnych Sahary Zachodniej (zwanej dalej „odnośnymi terytoriami”).

(5) Należy określić stanowisko, jakie należy zająć w imieniu Unii w ramach Komitetu Stowarzyszenia, gdyż planowana decyzja jest wiążąca dla Unii.

[7] Dz.U. L 70 z 18.3.2000, s. 1.
[8] Dz.U. L 34 z 6.2.2019, s. 4.

(6) W celu zapewnienia monitorowania wpływu porozumienia dla odnośnej ludności i eksploatacji zasobów naturalnych odnośnych terytoriów w porozumieniu przewidziano wyraźnie odpowiednie ramy i odpowiednią procedurę umożliwiające stronom ocenę wpływu porozumienia podczas jego wdrażania – za pośrednictwem regularnych wymian informacji. Unia Europejska i Maroko uzgodniły, że wzajemna wymiana informacji w ramach Komitetu Stowarzyszenia utworzonego na mocy układu o stowarzyszeniu UE–Maroko będzie miała miejsce co najmniej raz w roku. Należy zatem określić szczegółowe zasady tej oceny w celu ich przyjęcia przez Komitet Stowarzyszenia.

(7) Przedmiot wymiany informacji odpowiada przedmiotowi sprawozdania z dnia 11 czerwca 2018 r., przygotowanego przez służby Komisji we współpracy z Europejską Służbą Działań Zewnętrznych, dotyczącego korzyści dla ludności Sahary Zachodniej wynikających z rozszerzenia preferencji taryfowych na produkty pochodzące z Sahary Zachodniej oraz konsultacji z tą ludnością[9].

(8) Jeśli chodzi o wpływ na gospodarkę odnośnego terytorium, dostępne dotychczas informacje dotyczą głównie rolnictwa i rybołówstwa, jednak preferencje dotyczą wszystkich produktów; dane podlegające wymianie mogą zatem ulec zmianie w zależności od rozwoju działalności gospodarczej w Saharze Zachodniej. Ponadto wymiana ta nie skupia się wyłącznie na aspektach gospodarczych (korzyściach w ścisłym znaczeniu), ale musi umożliwiać szerszą ocenę, w tym obejmować takie aspekty jak zrównoważony rozwój i wpływ na eksploatację zasobów naturalnych.

(9) Maroko zgodziło się również ustanowić osobny mechanizm gromadzenia danych statystycznych dotyczących wywozu do UE produktów pochodzących z Sahary Zachodniej, które będą udostępniane co miesiąc Komisji i organom celnym państw członkowskich.

(10) Maroko będzie mogło zwrócić się do Unii Europejskiej z wnioskiem o przekazanie, w oparciu o istniejące systemy informatyczne, informacji na temat produkcji i wymiany handlowej niektórych kategorii produktów będących przedmiotem zainteresowania Maroka,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Stanowisko, jakie ma być zajęte w imieniu Unii na posiedzeniu Komitetu Stowarzyszenia UE–Maroko ustanowionego na mocy art. 81 Układu euroródziemnomorskiego ustanawiającego stowarzyszenie między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Królestwem Marokańskim, z drugiej strony, opiera się na projekcie decyzji Komitetu Stowarzyszenia dołączonym do niniejszej decyzji.

[9] SWD (2018) 346 final.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich i Komisji.

Sporządzono w Brukseli dnia […] r.

W imieniu Rady
Przewodniczący